

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 112/2013
17.10.2013. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгише Ђорђевића, председника већа, Зорана Таталовића, Радмиле Драгичевић-Дичић, Маје Ковачевић-Томић и Горана Чавлине, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Драганом Вуксановић, као записничарем, у кривичном предмету окр. З.Ј., због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз. 866/13 од 06.09.2013. године, поднетом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Новом Саду Кж1 3055/12 од 14.05.2013. године, у седници већа одржаној 17.10.2013. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз. 866/13 од 06.09.2013. године, као основан и **УТВРЂУЈЕ** да је правноснажном пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 3055/12 од 14.05.2013. године, у корист. окр. З.Ј., повређен закон – члан 439. тачка 1. ЗКП у вези члана 229. став 1. КЗ.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору К. 154/11 од 27.04.2012. године окр. З.Ј. оглашен је кривим због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, за које дело му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од три месеца и истовремено одређено да се казна неће извршити уколико окривљени у периоду од годину дана не учини ново кривично дело. Истом пресудом окривљеном је изречена и новчана казна у износу од 100.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од два месеца од правноснажности пресуде.

Одлучујући о жалби браниоца окривљеног, Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Кж1 3055/12 од 14.05.2013. године поводом жалбе а по службеној дужности, преиначио првостепену пресуду и окр. З.Ј. ослободио од оптужбе за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ.

Против наведене пресуде Апелационог суда у Новом Саду Кж1 3055/12 од 14.05.2013. године, Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости Ктз 866/13 од 06.09.2013. године, због повреде кривичног закона – члан 229. став 1. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд захтев усвоји и утврди да је наведеном пресудом повређен закон.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио браниоцу окривљеног, Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП, о којој није обавештавао Републичког јавног тужиоца и браниоца, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке. На седници већа Врховни касациони суд је размотрио списе предмета са пресудом против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Другостепени суд је окр. З.Ј. ослободио од оптужбе за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, налазећи да недостаје један од битних елемената тог кривичног дела – законито стечени приход. У образложењу своје одлуке, другостепени суд је навео да је окривљеном стављено на терет да је ... у намери да делимично избегне плаћање пореза на додату вредност ... прикрио податке који се односе на утврђивање обавезе плаћања ПДВ, тако што је у пореским пријавама...лажне улазне рачуне тзв. „фантомских“ привредних друштава ... а који су недоступни контроли пореске управе ... искористио као одбитну ставку у виду претходног пореза на додату вредност и тиме избегао ПДВ у износу од 459.212,40 динара. Према ставу другостепеног суда из оваквог чињеничног описа не произилазе законска обележја кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, јер то дело, имеђу осталог, подразумева давања лажних података о законито стеченим приходима а у конкретном случају се ради о фалсификованим рачунима такозваних "фантомских привредних друштава", дакле непостојећих, па се стога не може говорити о законито стеченом приходу, зато што промет није могуће остварити са физичким или правним лицима која не постоје.

По налажењу Врховног касационог суда, овакав став другостепеног суда је погрешан из следећих разлога:

Неспорно је да се предметно кривично дело може извршити само у погледу законито стечених прихода. Међутим, када је реч о питању утицаја законитости начина стицања прихода мора се правити разлика између прихода стечених законитом делатношћу обвезника пореза, делатношћу која није забрањена, али за коју обвезник нема одобрење и делатношћу која представља кривично дело, привредни преступ или прекршај.

У конкретном случају, окривљени је извршилац предметног кривичног дела као обвезник плаћања пореза у својству власника и директора привредног друштва „П.г.“ које је регистровано у Агенцији за привредне регистре

као предузеће за производњу и промет (из чега произилази да се ради о законитој делатности обвезника плаћања пореза). Привредни субјекти „С.“ и „Д.Ј.Ц.“, такође су били регистровани привредни субјекти. Предмет промета је била роба за коју су ови привредни субјекти били овлашћени, а као „фантомска“ предузећа означени су због тога што нису били пријављени на адреси седишта, због чега су били недоступни пореској контроли. Предузећа „С.“ и „Д.Ј.Ц.“ су у време пословања са окривљеним били уредно регистровани, имали су ПИБ. У књиговодству окривљеног пронађена је документација за наведена предузећа.

Формална оцена Апелационог суда у Новом Саду да из саме чињенице да се у изреци осуђујуће пресуде наводи "да су улазни рачуни такозваних "фантомских друштава" произилази да се не може говорити о законом стеченом приходу се не може прихватити. У тој истој изреци се после речи "фантомских привредних друштава" наводи и то да су недоступни контроли пореске управе, док се у образложењу првостепене пресуде објашњава зашто се користи такав назив и сасвим је јасно да се не ради о привредним друштвима која уопште не постоје. Уосталом, израз фантомска привредна друштва је у изреци и стављен под знаке навода, што указује на његово специфично значење, ваљано образложено од стране првостепеног суда.

Затим, потпуно је јасно да је, према првостепеној пресуди, начин извршења кривичног дела прикривање података који се односе на утврђивање обавезе плаћања ПДВ, и то приказивањем у пореским пријавама лажних улазних рачуна, а све то са циљем умањења обавезе пореза - ПДВ. У конкретном случају издавање лажних улазних рачуна, односно употреба лажних исправа, које су искоришћене за подношење пореске пријаве са неистинитим подацима, представља, само по себи, кривично дело фалсификовања исправе, које је у овом случају конзумирано кривичним делом пореске утаје, јер представља једну од радњи извршења тог кривичног дела, како то правилно наводи и образлаже и заменик РЈТ у свом захтеву за заштиту законитости.

Према томе, у радњама окривљеног З.Ј. стичу се сва битна обележја кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, па је стога, другостепени суд, доношењем ослобађајуће пресуде, повредио кривични закон у питању да ли је дело за које се окривљени гони кривично дело – члан 439. став 1. тачка 1. ЗКП.

Стога је Врховни касациони суд усвојио захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца као основан и у смислу одредбе члана 493. ЗКП, утврдио да је правноснажном пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 3055/12 од 14.05.2013. године, у корист окр. З.Ј., повређен кривични закон – члан 439. тачка 1. ЗКП у вези члана 229. став 1. КЗ, не дирајући у правноснажност те пресуде.

Записничар - саветник
Драгана Вуксановић,с.р.

Председник већа-судија
Драгиша Ђорђевић,с.р.